

УДК 014:050 Нові дні(71)«1950/1997»(049.32)

Павло Штих,

молодш. науковий співробітник
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (Київ, Україна)
Україна, 03039, м. Київ, просп. Голосіївський, 3
E-mail: paul.shtykh@gmail.com

Важливий складник вивчення української еміграційної періодики

Рец. на кн.: Козак С. «Нові дні» на берегах Онтаріо : бібліогр. покажч. змісту журн. «Нові дні» (1950–1997. Канада) / Сергій Козак. – Київ : Літ. Україна, 2015. – 588 с. – (Часописи української діаспори).

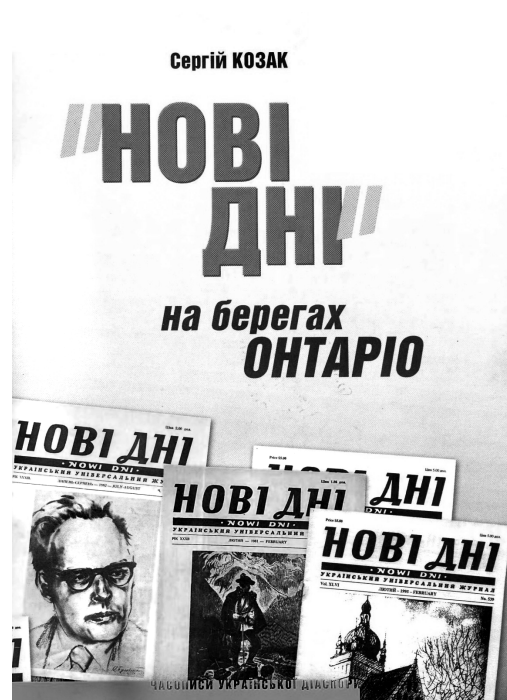
Покажчики змісту періодичних видань – незамінна складова дослідження не тільки української еміграційної періодики, а й різних аспектів життя та творчості науковців, філософів, письменників, митців, чия діяльність була маловідомою через ідеологічні, політичні, суспільні чинники.

У цьому контексті привертає увагу дослідників, усіх, хто виявляє інтерес до життя наших співвітчизників за кордоном, бібліографічний покажчик змісту часопису «Нові дні». Це унікальна праця знаного дослідника української діаспори, журналіста, літературознавця Сергія Козака.

«Нові дні» – часопис з майже півстолітньою історією, виходив у Торонто з 1950-го (лютий) по 1997 р. (листопад – грудень), налічує 573 номери. На його сторінках – тисячі непересічних публікацій сотень авторів. Багатоаспектно відображено культурне, суспільне, громадсько-політичне життя українців усього світу. Характерні особливості журналу: ґрунтовність, вичерпність, політична та конфесійна (в рамках християнства) незаангажованість.

Виявом справжнього патріотизму є те, що, не зважаючи на відсутність державної підтримки, на труднощі видавничої справи, часопис тривалий час тримався на хвилі культурного, духовного життя, підтримував, надихав, гуртував українців за межами своєї Батьківщини.

Засновником часопису, носієм ідеї «універсального журналу, який би не належав партіям, відзначався вільністю думки», його головним редактором до 1969 р. був Петро Волиняк (Чечет). Після нього видання редагували Дмитро Кислиця

(Ієвлів) – 1970–1976 рр., Вадим Сварог (Балах) – 1977 р., Мар'ян Дальний (Горгота) – 1978–1997 рр.

Варто відзначити, що часопис досить широко представлений у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: 1950–1997 рр. за винятком деяких років (1960, 1973, 1979, 1980, 1986, 1987) та окремих номерів. То ж бібліографічний покажчик стане читачам чудовим навігатором по змісту журналу. Для дослідників також корисним буде сайт електронної бібліотеки української діаспори «Diasporiana» – <http://diasporiana.org.ua>, де представлено повні тексти не тільки часопису «Нові дні», але й інших, не менш важливих для нау-

ковців еміграційних видань («Українські вісті», «Біблос», «Визвольний шлях», «Київ», «Сурмач», «Тризуб» та ін.).

Побудова покажчика – строго, лаконічно, нічого зайвого – відповідає принципу «все геніальне – просто»: Передмова (А тепер – «Нові дні» з Торонто / Михайло Слабошпицький); Вступне слово («Нові дні» та Мар'ян Дальний / Олексій Коновал); Від автора (Сергій Козак); [Роки та числа журналів]; Пояснення скорочень назв установ, об'єднань, періодичних видань; Покажчик імен.

Основна частина покажчика – 478 сторінок – детальний повний зміст номерів журналу, викладений у хронологічній послідовності. Позитивним є те, що автор подає у квадратних дужках пояснення, які сприяють точнішому і повнішому розкриттю змісту публікацій. Не менш важливим є Покажчик імен.

Михайло Слабошпицький, видатний український прозаїк, критик, літературознавець, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, у Передмові до покажчика якнайточніше характеризує працю Сергія Козака: «Завдяки йому Україна і її діаспора в широкому історичному контексті стають значно ближчими одна до одної» [с. 7]. Відомий фахівець також звертає увагу на якість літературних текстів, що друкувалися в часописі, на універсальність матеріалів, незважаючи на невеликий обсяг журналу, на цінність доробку Сергія Козака для дослідження друкованого слова української діаспори.

Досить інформативним є і Вступне слово Олексія Коновала, журналіста, громадсько-політичного діяча, де в стислій формі подається біографія однієї з ключових постатей у житті часопису – Мар'яна Дального, який доклав чимало зусиль до того, щоб видання, незважаючи на труднощі, продовжувало своє існування.

Проте, як і будь-яка серйозна праця, покажчик має окремі недоліки. Суцільний текст одним видом шрифту дещо ускладнює пошук потрібної інформації. На наш погляд, варто було б набрати перші слова (прізвище автора або перше слово публікації), наприклад, напівжирним шрифтом. Не дуже зручно користуватися Покажчиком імен із зазначенням лише сторінки, на якій знаходиться прізвище, оскільки іноді доводиться шукати необхідні відомості по всій сторінці. Тут багато по-

зицій можна було б об'єднати в одну. Наприклад: Зірчастий Остап, Нитченко Д., Нитченко Дмитро, Нитченко-Чуб Дмитро, Чуб Д., Чуб Дмитро, Чуб-Нитченко Дмитро, Чуб-Нитченко-Зірчастий, Чуб-Нитченко-Зірчастий Дмитро, Chub Dmytro звести посилання на усі записи під справжнім прізвищем – Нитченко Дмитро; Шевельов, Шевельов (Шерех) Юрій, Шевельов Ю., Шевельов Юрій, Шерех Ю., Шерех Юрій, Шерех-Шевельов Юрій, Шевчук Гр. – Шевельов Юрій; Чапленко В., Чапленко Василь – Чапленко Василь; Шевченко Т., Шевченко Тарас – Шевченко Тарас тощо.

Позитиву Покажчику додали б відсилки від псевдонімів до справжніх прізвищ. Наприклад, Чуб Дмитро – див. Нитченко Дмитро, Chub Dmytro – див. Нитченко Дмитро, Шевчук Гр. – див. Шевельов Юрій. Це дало б змогу наочніше впорядкувати Іменний покажчик і, таким чином, скоротити його обсяг.

На жаль, має місце недогляд щодо оповідання «Чайка Дніпрова»: в Іменному покажчику замість автора – Мелешко Фотій – вказано назву «Дніпрова Чайка». Хоча, це недогляд коректорів журналу, про що можна переконатись, відкривши число 114–115 (липень – серпень, 1959), розділ «Коректорський недогляд».

Видання лише б виграло, якби автор зробив щось на зразок систематичного покажчика або покажчика предметних рубрик («Література», «Особистості», «Наука», «Освіта», «Мистецтво», «Суспільне життя», «Політичне життя», «Некрологи», «Спорт», «Рецензії», «Світлини» тощо).

Проте, незважаючи на висловлені зауваження, покажчик Сергія Козака займає поважне місце серед джерел, що розкривають інформаційний масив еміграційних документів, доносить до читача об'єктивну картину життя українців за межами материкової України, дає змогу прослідкувати розвиток друкованого слова, преси, літератури української діаспори, ознайомитися з незанимаючими досі публікаціями відомих авторів. Адже ті, хто переймається дослідженням української еміграційної періодики, історії української еміграції загалом, хто прагне заповнити прогалини в літературному краєзнавстві – можуть і не звернути увагу на незначні «огріхи» в цій важливій складовій літопису життя українців поза Батьківщиною.